

Kényszerpályán a tavaszi munkák

Az idei téli-tavaszi időjárás alapján nem érdemes kiugró mezőgazdasági eredményekre számítani. A csapadékos és hűvös március miatt a gazdálkodók nem tudták elvégezni a gépi munkákat a szántóföldeken, mert sok helyen a belvív, máshol a vizes, átázott talaj gátolta a szükséges munkák elvégzését. Nemcsak az időjárás nehezíti a tavaszi munkák időben való elvégzését, hanem a gazdálkodók pénzügyi helyzete is, jelentette ki Máhr András, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének főtítkárhelyettese.

Az időjárásnak köszönhetően a tavaszi munkák összetöröltek, ráadásul a gazdálkodóknak pénzre van szüksége ahhoz, hogy jó termést tároljanak be az idén is. A termés ugyanis akkor jó, ha a pénzügyi háttér is megfelelően alakul, kezdte mondandóját a főtítkárhelyettes. A finanszírozás szempontjából vegyes a kép. Egyrészt a gazdálkodók életét nem könnyíti meg, hogy még nem jutottak hozzá egyes esedékessé vált és jelentős uniós támogatásokhoz. Ugyanis még csak most kezdődött meg a zöldítési programok kifizetése, illetve még sehol nem tart a termeléshez kötött támogatások kifizetése. Ezek a körülmények minden bizonnyal megnehezítik a gazdálkodók pénzügyi helyzetét, akik joggal számoltak azzal, hogy az uniós források már a tavaszi munkák megkezdése előtt a rendelkezésükre állnak.

Késő kifizetések

Tény, hogy a növénytermesztő gazdaságok döntő többsége a 2016 után járó támogatások leszámítolásával keresett, megbecsült ügyfelévé vált a bankoknak, vagyis forráshoz tudnak jutni. Csakhogy nem mindegy, hogy hitelt kell felvenniük, vagy saját pénzből tudják finanszírozni a szükséges feladatok elvégzését. Eppen ezért érthető, hogy miért húzódik el az uniós támogatások kifizetése ilyen hosszú ideig. Tavaly decemberig ugyan kifizették az

előleget, de a már említett támogatásoknál csak részkiezéréseket hajtott végre a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal. Ilyen késői időpontig pedig nem maradtak támogatás nélkül a gazdák. Emlékeztünk még a 2005-ös esztendőre, amikor a Magyar Gazdákörök Országos Szövetsége (MAGOSZ) tüntetést szervezett a top up-kifizetések elhúzódása miatt. Akkor a tüntetés februárban történt, most pedig már áprilist írunk, hangsúlyozta Máhr András. A főtítkárhelyettes elismerte: az is igaz, hogy az uniós jogszabályok lehetővé teszik, hogy június 30-áig fizessék ki a támogatásokat, tehát jogszabályi szempontból nem történt mulasztás.

Csúszásban vagyunk

A tavaszi feladatok listája hosszú, és emiatt a munkacsúcsok sokszor összeérnek. Nem olyan régen még a belvív vagy az átázott talaj miatt nem tudtak a gazdák a gépekkel a földekre menni. El kell végezni a tavaszi szántást, a tavaszi növények vetését, ami gázolajat, vetőmagot, talajfertőtlenítőt, gyomirtó szereket igényel. Ezután következik a tavaszi fejtrágyázás, hiszen az őszi vetések trágyaszükségletét biztosítani kell, és adott esetben a gyomirtásról, a vegyszeres növényvédelemről is gondoskodni kell. Emellett nyilvánvaló, hogy nemcsak az inputanyagok beszerzéséhez szük-

séges pénzt kell biztosítani, hanem a foglalkoztatás költségeit is. A munkabérek és a közterhek jelentős tételt képviselnek a gazdálkodói költségvetésben. Mindezzel együtt ma még korai bármit is mondani a várható terméseredményekről, mert nem tudhatjuk, hogy a csapadékos tél és a szinte eltűnt tavasz után nem aszályos nyár következik-e.

Öntözésfejlesztés

Tavaly, amikor a „Talajok éve” rendezvénysorozat zajlott, sok gazdálkodót arra buzdítottak, hogy térjen át a precíziós gazdálkodásra. Ez a technológia-váltás rendkívül sokba kerül. Máhr András szerint a gazdaságokat meg kell különböztetni aszerint, hogy növénytermesztéssel vagy állattartással foglalkoznak, vagy vegyes gazdaságok. A növénytermesztő gazdaságok olyan pénzügyi helyzetben vannak, hogy ha a politika hagytná őket nem diskriminatív módon dolgozni, akkor lenne forrásuk a precíziós gazdálkodás technológiájának megvásárlására és alkalmazására. Az állattartó gazdaságok viszont már nincsenek ilyen helyzetben, ahogy ezt láthatjuk is a tej- vagy a sertéságazat esetében. Ugyanez a helyzet a vegyes gazdaságokban is.

Ugyanakkor a legnagyobb problémát mégis a bizonytalanság okozza az ágazat egészében. A földforgalmi törvény miatt kiszámíthatatlanná vált, hogy holnapután ki mekkora területen gazdálkodhat, tehát nem tudja, hogy érdemes-e befektetnie. Az alaptámogatások megvonásával jelentősen csökkent a jövedelmezőség, és az 1200 hektárnál többet művelők által elérhető támogatás hektáronként 45–46 ezer forinttal csökkent. Ez azt jelenti, hogy nagyon sok gazdálkodó kénytelen most kivárni. Ha azt is figyelembe vesszük,

1125 Budapest, Istenehyi út 59–61.

hogy a vidékfejlesztési program keretében semmilyen forrás nincs a növénytermesztés modernizálására, akkor érthetővé válik, hogy egyelőre miért nehéz megítélni, hogyan dön-tenek a gazdák a technológia-váltást illetően.

A főtítkárhelyettes szerint nagyon fontos lenne az öntözés fejlesztése is. A vidékfejlesztési támogatások keretében ugyan van forrás erre a célra, de ez csak azok számára elérhető, akik vízjogi engedéllyel rendelkeznek. Ez csak 200–300 ezer hektárt jelent, márpedig Magyarországon – amennyiben a klímaváltozással járó időjárási anomáliák hatásait enyhíteni szeretnénk – ennél nagyobb terület kellene adni az öntözés fejlesztésének. A szabályok egyelőre korlátozzák az öntözési támogatáshoz való hozzáférést. Jelenleg társadalmi vita zajlik a vízügyi törvények módosításáról, amelyeknek több olyan eleme is van, amelyek igencsak megnehezítik az öntözéshez szükséges víz igénybevitelét. Ilyen például a vízkészlet-használati járulék újbóli bevezetése, aminek következtében a rizstermelők és a halastavak gazdálkodói is nehéz helyzetbe kerülnek. A kormány nem teremtette meg azokat a feltételeket az öntözés fejlesztéséhez, amelyekkel komoly áttörést érhetne el a magyar mezőgazdaság, mondta végezetül Máhr András.

H. GY.